

GYMNÁZIUM JÁNA PAPÁNKA, VAZOVOVA 6,
BRATISLAVA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Prijímacie skúšky do 1. ročníka

NEOTVÁRAJ, POČKAJ NA POKYN!
PREČÍTAJ SI NAJPRV INFORMÁCIE!

Milý študent,

vítame Ťa na našom gymnáziu, Gymnáziu Jána Papánka na Vazovovej ul. 6 v Bratislave. Teší nás, že si sa pri výbere školy rozhodol pre naše gymnázium, na ktorom chceš stráviť nasledujúce štyri roky završené maturitou. Chýba Ti k tomu už len jeden krok - táto náročná, nie však neprekonateľná skúška.

- Test obsahuje **23 úloh**. Odpovede zapisuj podľa pokynov priamo do testu. Pri 3 úlohách Ti ponúkame 5 odpovedí, z ktorých je vždy **iba jedna správna!** Písmeno označujúce správnu odpoveď **zakrúžkuj!**
- Na prácu budeš mať **60 minút**.
- Pozorne si prečítaj texty jednotlivých úloh, snaž sa svoje vedomosti pretaviť v ich logické vyriešenie.
- Hárok s textami úloh a odpoveďami **NEPODPISUJ!**
- Najvýhodnejšie je najprv riešiť tie úlohy, ktoré sa Ti zdajú ľahké a ktoré vyriešiš rýchlo, potom sa vrátiť k ťažším úlohám a nakoniec riešiť najťažšie.
- Pracuj rýchlo, ale sústreď sa. Nebuď nervózny, ak nestihnješ vyriešiť všetky úlohy, asi málokto vyrieši všetky.

Želáme Ti veľa úspechov!

Nezačni pracovať, kým nedostaneš pokyn!

1 Pravopisné cvičenie. Oprav gramatické a pravopisné chyby.

Všetci sme akýsi spokojní keď vdychujeme vôňu novej jari. Zima si ešte nad jarov vydobila víťastvo. Za humnom zavíjala povíchrice. Po dopade krihy vytriskla sprážka ľadových krištálikov. V poslednom čase môžeme v televízii vidieť zprávy o stave ozonovej vrstvy v atmosfere. Zabraňuje prenikaniu ultrafialových lúčou zo slnka. Diera v nej sa zistila v roku 1979 nad južným polom a od vtedy sa stále zväčšuje. V súčasnosti je už aj nad Severným pólom. Následky prenikania škodlivých lúčou cez Ozonové diery sú hroznú. Dochádza k poškodeniu imunitného systému ľudí i zvierat. Z továrenských komínou a automobilových výfukou sa dostáva do ouzdušia veľa škodlivých látok. Tie posobia zhubne na lesné porasty. Stromy v lese vysichajú. Chráňme si zelené pľúcia, pretože ich potrebujeme pre zachovanie života na našej modrej Planéte.

2 Priamou charakteristikou vyjadri dve záporné vlastnosti človeka, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu k životnému prostrediu.

1.	
2.	

3 Nepriamou charakteristikou vyjadri dve kladné vlastnosti človeka, ktorý svoj vzťah k životnému prostrediu zmenil.

1.	
2.	

4 Čo pomenúva slovo *prievoz* a čo slovo *prevoz*? Ktoré z nich je konkrétne a ktoré abstraktné?

prievoz		
prevoz		

5 Vetnú príslovku *treba* doplň do viet a vyjadrí správne s príslušným určitým tvarom slovesa:

a) prítomného času oznamovacieho spôsobu

V škole dávať pozor.

b) minulého času oznamovacieho spôsobu

Do školy prísť načas.

c) budúceho času oznamovacieho spôsobu

Do školy prísť načas.

d) prítomného času podmieňovacieho spôsobu

V sobotu upratať celý byt.

6 Utvor lokál singuláru a nominatív plurálu daných podstatných mien.

	lokál singuláru	nominatív plurálu
hotel		
gymnázium		
idea		
osa		
os		

7

Tatry sú naším najväčším slovenským pohorím. Územie Tatier, Tatranský národný park, poskytuje možnosti na prežitie vzácného kvetenstva v tomto kraji. V tomto texte je

- jednoduchá rozvitá veta s viacnásobným podmetom
- prirad'ovacie súvetie zlučovacie
- veta s prístavkom
- podrad'ovacie súvetie s vedľajšou vetou prívlastkovou
- veta s menným prísudkom

Správnu odpoveď podčiarkni a príslušné vety v texte označ písmenom správnej odpovede. Prvú vetu z textu graficky znázorni.

8

Utvor vety podľa naznačenej schémy a doplň potrebné interpunkčné znamienka:

- a) „P,“ u, „p,“

--

- b) U : „P“

--

Zmeň vetu po b) na podrad'ovacie súvetie s vedľajšou vetou predmetovou.

--

9

Podčiarni v nasledujúcich vetách *predmet* a za vetou napíš pomenovanie slovného druhu, ktorým je vyjadrený.

- a) V utorok sme konečne zaplatili dojednané.
 b) Napil sa trochu vody.
 c) Janko sa rozhodol učiť.
 d) Prvým trom v behu na lyžiach hneď gratulovali.
 e) Zdá sa ti to nevhodné.

10

Keď naše hádzanáčky zo Šale vyhrali všetky domáce súťaže, pozvali ich na turnaj do Ameriky.

- a) urč druh vety podľa zloženia

--

- b) v druhej vete pomeňuj vetné členy

pozvali	-	
ich	-	
na turnaj	-	
do Ameriky	-	

- c) v prvej vete urč slovný druh a gramatické kategórie

keď	-	
naše	-	
hádzanáčky	-	
zo	-	

Šale	-	
vyhrali	-	
všetky	-	
domáce	-	
súťaže	-	

11**Utvor 4 jednoduché vety, v ktorých slovo *stôl* bude:****a) podmetom****b) predmetom****c) príslovkovým určením****d) nezhodným prívlastkom****12****Z nasledujúcich údajov *www.euroekonon.sk* exkurzia, 9. 5. 2001, 300,- Sk, 7.00 h, škola, Brezová pod Bradlom – sformuluj****a) oznámenie****b) správu**

13 Ktorá skupina slov patrí do jadra slovnej zásoby?

- A ona, raketa, ruka, noha, fonendoskop
- B chlieb, mäso, vzduch, jar, luna
- C človek, zem, voda, matka, život, robiť
- D brat, žiak, fešák, Pišta, muž
- E pracovať, sedieť, učiť sa, biflovať

14 Slovenský jazyk sa delí na tieto časti:

- A spisovný jazyk, cudzie a prevzaté slová, nárečia
- B slang, cudzie a prevzaté slová, jadro slovnej zásoby
- C nespisovné slová, jadro slovnej zásoby, okrajová časť slovnej zásoby
- D spisovný jazyk, slang, nárečia
- E spisovný jazyk, cudzie slová, slang, nárečia

15 Najstarší slovanský spisovný jazyk sa volá:

- A praslovančina
- B bernolákovčina
- C hlaholika
- D staroslovienčina
- E cyrilika

16 Ak nie je niektorá skupina slovanských jazykov úplná, tak ju doplň!

- a) poľština, slovenčina, čeština
- b) chorvátčina, srbčina, bulharčina
- c) ruština, ukrajinčina, bieloruština

17 Doplň chýbajúce údaje a oprav nesprávne údaje v tomto texte: *Štúrovský pravopis a tvaroslovie upravil M. Hattala, M. M. Hurban a M. M. Hodža. Dielo, ktoré bolo vydané na podporu jednotnej podoby spisovnej slovenčiny má názov*

.....
Jeho autorom je M. M. Hurban a M. Hattala.

18 Štúrovskí básnici zobrazili vo svojej tvorbe tematiku

....., napríklad S. Chalupka v skladbe *Mor ho!* V ktorých dielach zobrazil postavy brániace svoju domovinu proti pánom a proti Turkom, s akým ideovým zámerom?

19

Kto napísal lyrické básne o prírode na Slovensku? Uved' meno autora a názov jednej ukážky:

a) v období staršej slovenskej literatúry

b) v období realizmu (v 19. storočí)

c) v období medzivojnovnej literatúry

20

Doplň názov diela a časový údaj, ktorý je dôkazom, že Ľudovít Štúr bol:

a) jazykovedec

b) novinár

c) politik

d) dobrovoľník

e) literárny teoretik a básnik

21

Názvy literárnych diel a ukážok rozdeľ podľa toho, či patria do poézie alebo prózy (druh). K jednotlivým názvom pripíš aj meno autora a literárne obdobie.

	druh	autor	literárne obdobie
Mať volá -			
Nehaňte ľud môj -			
Z úzkej izby -			
Naša priateľka -			
Do konca -			

Otrok	-		
Rozprával ten kapitán	-		
Jaríkovský kostol	-		
Otec a syn	-		
Ženský zá- kon	-		

22

a) Ako vzniká rytmus vo verši?

b) Ako sa volá menšia rytmická jednotka?

c) Ktorá rytmická jednotka má tri slabiky?

d) Ktorý slovenský básnik uplatnil vo svojej tvorbe trojslabičnú rytmickú jednotku a ako sa volá jeho verš?

e) Označ rytmický pôdorys nasledujúcich veršov:

*Pokojný večer na vršky padal,
na sivé polia.*

23

A ten ich kapitán, to je len veľký pán!

Perečko belavé, červený dolomán;

keď ide po hore, ako ranné zore,

keď ide po lese, celý svet sa trasie!

Kto je autorom tohoto úryvku? Napíš aj názov diela a meno hlavnej postavy.